

بررسی شبکه های اجتماعی و تأثیرات آن ها بر ابعاد مختلف زندگی

مروارید اسلامی¹

دانشجوی کارشناسی علوم ارتباطات اجتماعی دانشگاه تهران

چکیده

شبکه های اجتماعی مجازی نسل جدیدی از فضای روابط اجتماعی هستند که با اینکه عمر خیلی زیادی ندارند، توانسته اند به خوبی در زندگی مردم جا باز کنند. مردم بسیاری در سنین مختلف و از گروه های اجتماعی متفاوت در شبکه های اجتماعی مجازی کنار هم آمده اند و از فاصله های بسیار دور در دنیای واقعی، از طریق شبکه های اجتماعی با هم ارتباط برقرار می کنند.

شبکه های اجتماعی نقش پررنگی در دنیای امروز دارند و نمی توان آن ها را نادیده گرفت. این سایت ها بر ابعاد مختلف زندگی فردی و اجتماعی افراد و در سطح کشورها و حتی بین الملل تاثیرگذارند و به همین دلیل در حال گسترش هستند و در آینده نقش به مراتب بیشتر و مهم تری را در زندگی بازی خواهند کرد.

در این مقاله به بررسی شبکه های اجتماعی، تاریخچه آن ها، فیس بوک به عنوان پرمخاطب ترین شبکه اجتماعی امروز و تأثیرات شبکه های اجتماعی در ابعاد مختلف زندگی می پردازم.

کلید واژه ها: تأثیرات، روابط اجتماعی، شبکه اجتماعی، فضای مجازی

¹Bachelor Student of Social Communication
Email: morvarid.es@gmail.com

شبکه های اجتماعی^۲ مجازی، نسل جدیدی از وب سایت های اینترنتی هستند. در این وب سایت ها، کاربران اینترنتی حول محور مشترکی به صورت مجازی دور یکدیگر جمع می شوند و جماعت های آنلاین را تشکیل می دهند (محمد مهدی مولایی، ۱۳۸۹)^۳. در واقع شبکه اجتماعی شبکه ای متشکل از افراد و گروه ها و ارتباطات بین آنهاست^۴.

گرایش به سایت های شبکه ی اجتماعی در سراسر دنیا همچنان رو به رشد است. شبکه های اجتماعی یکی از انواع رسانه های اجتماعی محسوب می شوند. رسانه های اجتماعی در سال های اخیر در زندگی آنلاین و آفلاین کاربران اینترنتی آنچنان تاثیرگذار بوده اند که شکل های ارتباطات اجتماعی نیز از این رسانه های جدید تاثیر پذیرفته است^۵. رسانه های اجتماعی امروزه به بخش جدایی ناپذیر زندگی بسیاری از مردم تبدیل شده اند. شبکه های اجتماعی بخشی از رسانه اجتماعی هستند که با اهداف مختلفی ایجاد شده اند و کاربران بسیار زیادی را به خود جذب کرده اند. امروزه بعضی از شبکه های اجتماعی با سرویس هایی که ارائه می دهند و با کاربری هایی که دارند، خود به یک رسانه خبری تبدیل شده اند و اثرات عمیقی بر وقایع مختلف در دنیای واقعی گذاشته اند. شبکه های اجتماعی روی زندگی افرادی که در آن ها عضو هستند هم بسیار تاثیرگذارند. در این مقاله به بررسی شبکه های اجتماعی به طور کل و تاریخچه شبکه های اجتماعی و اثرات آن ها روی زندگی مردم می پردازم.

یکی از تاثیرگذارترین سرویس های ارائه شده در اینترنت، شبکه های اجتماعی است که به نوبه خود تحول شگرفی را در نظام اجتماعی کشورهای جهان ایجاد کرده.

یک شبکه اجتماعی، سایت یا مجموعه سایتی است که به کاربرانی که علاقه به اشتراک گذاری علاقه مندی ها، افکار و فعالیت های خود با دیگران دارند، این امکان را می دهد. شبکه های اجتماعی در عین حالی که فضایی برای پیدا کردن دوستان جدید هستند، به افراد این امکان را می دهند که با دوستان قدیمی خود ارتباط برقرار کنند. نیز، مکان هایی برای تبادل نظر هستند که در آنها افراد عقاید و نظرات خود را با هم به اشتراک می گذارند. شبکه های اجتماعی به طور کلی مکان هایی در دنیای مجازی هستند که مردم خود را به طور خلاصه معرفی می کنند و ارکان برقراری ارتباط بین خود و هم فکرانشان را در زمینه های مختلف مورد علاقه فراهم می کنند. در واقع شکل جدیدی از برقراری ارتباط و به

² Social Network

^۳ مولایی، م. م. (۱۳۸۹). شبکه های اجتماعی مجازی. سایت جنگ نرم. <http://www.psyop.ir/?p=1723>

^۴ (۱۳۸۸). آنالیز شبکه های اجتماعی. سایت تالار گفتگوی جوانان ایرانی. [http://www.parsclubs.com/thread-58228-post-](http://www.parsclubs.com/thread-58228-post-395908.html#pid395908)

[395908.html#pid395908](http://www.parsclubs.com/thread-58228-post-395908.html#pid395908)

^۵ (۱۳۸۹). شبکه های اجتماعی، فراتر از ابزارهای تکنولوژیکی. وبلاگ Science (تازه های علم).

<http://www.jazebeelm.blogfa.com/post-176.aspx>

اشتراک گذاری محتوا در اینترنت است.^۶ شبکه های اجتماعی پایگاه های جدیدی هستند که در مرکز توجه کاربران اینترنت قرار گرفته اند و هرکدام دسته ای از کاربران با ویژگی های خاص را گرد هم می آورند.

«شبکه های اجتماعی را در ساده ترین تقسیم بندی می توان در دو گروه عمومی و خاص قرار داد. در شبکه های اجتماعی عمومی کاربران اینترنتی با انگیزه ها و اهداف مختلف حضور دارند و شبکه سازی مجازی شان را از طریق این وب سایت ها دنبال می کنند، ولی شبکه های اجتماعی خاص حول موضوعی ویژه شکل گرفته اند و تعداد کاربران شان نیز کم تر است. فیس بوک، اورکات و مای اسپیس مهم ترین شبکه های اجتماعی عمومی در دنیای اینترنت هستند. در شبکه های اجتماعی عمومی هر نوع کاربری حضور دارد و اغلب دوستان و آشنایان آنلاین را می توان در آنها پیدا کرد، تعداد کاربران معروف ترین این نوع شبکه ها اغلب به چند صد میلیون نفر می رسد. علاوه بر این ها، شبکه های اجتماعی خاصی نیز وجود دارد که بر محوریت موضوعی مشخص فعالیت می کنند. به عنوان مثال «لست اف.ام»^۷ (Last.fm) از جمله معروف ترین آنهاست که علاقه مندان به موسیقی را گرد هم جمع کرده، یا «گودریدز»^۸ (GoodReads) که شبکه ی اجتماعی مخصوص علاقه مندان به کتاب است و «فلیکر»^۹ (Flickr) که وب سایتی برای علاقه مندان به عکاسی است. گاهی نیز فعالیت شبکه های اجتماعی بر محوریت کاربران متعلق به کشور یا زبان یا نژاد یا دین خاصی متمرکز است. مثلا «کیوزون»^{۱۰} (Qzone) که از بزرگ ترین وب سایت های دنیاست، شبکه ی اجتماعی چینی هاست. درباره ی موضوعات مختلف، شبکه های اجتماعی خاص ایجاد شده است که از طرفداران یک تیم فوتبال تا فارغ التحصیلان یک دانشگاه را شامل می شود. حتی درباره ی سگ ها و گربه ها نیز شبکه های اجتماعی راه اندازی شده است و صاحبان آنها می توانند با حضور در این وب سایت ها برای حیوانات شان پروفایل ایجاد کنند. تولد «داگزتر»^{۱۱} (Dogster) و «کتز تر»^{۱۲} (Catster) نشان داد که شبکه های اجتماعی نه تنها بر ارتباطات انسانی بلکه بر ارتباطات انسان با حیوان نیز تاثیرگذار هستند.^{۱۳} «شبکه های اجتماعی، فراتر از ابزارهای تکنولوژیکی، وبلاگ تازه های علم»

شبکه های اجتماعی به طور کلی با اهدافی از قبیل سازماندهی انواع گروه های اجتماعی مجازی (با تکیه بر اشتراکات مختلف و رسیدن به هدف مشترک غالباً سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در دنیای واقعی)، توسعه مشارکت های اجتماعی،

^۶ مرجع رسمی مستندات (منابع، مقالات، نکات) جوملا فارسی و جومفا، تاریخ دسترسی ۱۳۹۰/۱۲/۱۳

http://wiki.joomfa.org/main/%D8%B4%D8%A8%DA%A9%D9%87_%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9%DB%8C_social_network

^۷ Last.fm

^۸ GoodReads

^۹ Flickr

^{۱۰} Qzone

^{۱۱} Dogster

^{۱۲} Catster

^{۱۳} (۱۳۸۹). شبکه های اجتماعی، فراتر از ابزارهای تکنولوژیکی. وبلاگ Science (تازه های علم).

<http://www.jazebeelm.blogfa.com/post-176.aspx>

به اشتراک گذاشتن علاقه مندی ها توسط اعضا (از مهم ترین کارکردهای شبکه های اجتماعی است که بدون آن، شبکه اجتماعی معنا ندارد. کاربران دغدغه ها و علایق و دلمشغولی های خود را با یکدیگر به اشتراک می گذارند)، ایجاد محتوا توسط اعضا (برخلاف سایر رسانه ها، تعامل و تاثیرگذاری مخاطبان در تولید و انتخاب محتوای دلخواه زیاد است و قدرت انتخاب بیشتری دارند)، و تبلیغات هدفمند اینترنتی (این سایت ها یکی از منابع مهم کسب درآمد هستند. از این طریق که کاربران شبکه های اجتماعی علاقه مندی های خود را در سایت اعلام می کنند و شرکت های تبلیغاتی با آگاهی از این علاقه مندی ها برای آن ها آگهی می فرستند. بسیاری از شرکت ها هم خود در شبکه های اجتماعی صفحه شخصی دارند و با مشتریان خود و سایر شرکت ها ارتباط برقرار می کنند) ایجاد می شوند.

یکی از تاثیرات شبکه های اجتماعی شکل گیری مفاهیمی همچون صمیمیت و اعتماد در فضای سایبر است. مفاهیمی که در گذشته دستیابی و تحقق آن در حد یک رو یا بود.

در حال حاضر در سراسر جهان بسیاری از وب سایت ها امکانات و زیرساخت های شبکه های اجتماعی را در خود جای داده اند که موجب بالا رفتن آمار بازدید و افزایش مدت زمان حضور یک مخاطب در سایت می شود.

مزایایی که شبکه های اجتماعی دارند و باعث استقبال بسیار زیاد از آن ها شده است، شامل این موارد می شود: انتشار سریع و آزادانه اخبار و اطلاعات، افزایش قدرت تحلیل و تقویت روحیه انتقادی (هرچند امکان انتشار اطلاعات نادرست زیاد است اما مخاطب می تواند اطلاعات را در پایگاه های مختلف با هم مقایسه کند و حتی می تواند از این طریق قدرت نقد و تحلیل خود را افزایش دهد)، امکان عبور از مرزهای جغرافیایی و آشنایی با افراد و سایر جوامع و فرهنگ ها (کاربران می توانند از این راه فرهنگ و آداب و رسوم کشور خود را به دیگران معرفی کنند. همچنین سازمان ها هم از این طریق می توانند دیدگاه خود را منتشر کنند)، شکل گیری و تقویت خردجمعی (خردجمعی به جریان پویای قوه تفکر کاربران در این محیط ها گفته می شود که به عنوان یک پردازش گر بزرگ، اطلاعات را پردازش می کند. نیروی ذهن و تفکر کاربران شبکه های اجتماعی با یکدیگر ترکیب می شود و نیرویی بزرگ با قدرت پردازش بالا به وجود می آورد)، امکان بیان ایده ها به صورت آزادانه و آشنایی با ایده ها، افکار و سلیقه دیگران (امکان ارسال بازخورد و همکاری و همگامی کاربران و مشارکت در بحث ها وجود دارد. اعضا به مشارکت و کامنت گذاشتن تشویق می شوند. مانع جدی برای تولید محتوا وجود ندارد و بر خلاف رسانه های سنتی که محتوا را تولید و ارسال می کردند، در شبکه های اجتماعی امکان گفتگو وجود دارد و جریان ارتباط دوسویه است)، کارکرد تبلیغی و محتوایی، ارتباط مجازی مستمر با دوستان و آشنایان (شبکه های اجتماعی موجب گسترده تر شدن دامنه ارتباطات شده است. ما می توانیم کسانی که از آن ها بسیار دور هستیم یا کسانی که مدت زیادی است که ارتباطی با آن ها نداشته ایم را در این شبکه ها پیدا کنیم و ارتباط برقرار کنیم)، تبلیغ و توسعه ارزش های انسانی و اخلاقی در عرصه جهانی (یکی از کارکردهای مهم شبکه های اجتماعی امکان تبلیغ ارزش های دینی، اعتقادی، انسانی و اخلاقی است)، یکپارچه سازی بسیاری از امکانات اینترنتی و وبی (شبکه های

اجتماعی با فراهم آوردن امکاناتی چون ایجاد صفحات شخصی، ساخت وبلاگ، جستجوی اینترنتی، اطلاع از اخبار و رویدادها، شرکت در فضاهای گفتگو مثل چت، و امکان آپلود فایل ها، امکانات پایگاه های مختلف را یکپارچه کرده اند. این شبکه ها با ارائه خدمات مختلف، با پایگاه های بزرگی مثل گوگل و یاهو رقابت می کنند، توسعه مشارکت های مفید اجتماعی، افزایش سرعت در فرایند آموزش و ایجاد ارتباط شبانه روزی بین استاد و شاگرد (مانند آموزش های مجازی یا از راه دور. خود کاربران هم اقدام به آموزش و انتقال دانسته های خود می کنند. البته بسیاری از محتوای اینترنتی هنوز به درجه قابل قبولی از اعتبار علمی نرسیده اند)، افزایش اعتماد، صمیمیت و صداقت در فضای سایبر (بیشتر کارشناسان معتقدند که تا قبل از به وجود آمدن شبکه های اجتماعی، موضوع اعتماد و صمیمیت در فضای اینترنت لمس نشده بود و در فضاهای ارتباطی نظیر چت روم ها افراد به دلیل بی اعتمادی، از ارائه اطلاعات واقعی خود جلوگیری می کردند).^{۱۴}

البته شبکه های اجتماعی پیامدهای منفی هم دارد؛ از قبیل شکل گیری و ترویج سریع شایعات و اخبار نادرست (چرا که امکان شناسایی هویت واقعی اعضا و کنترل محتوای تولید شده توسط کاربران این سایت ها وجود ندارد)، تبلیغات ضددینی، عدم کنترل بر اطلاعات شخصی ارائه شده در شبکه اجتماعی^{۱۵} (بعضی شبکه های اجتماعی امکانات و سرگرمی هایی را ارائه می دهند و افراد در صورت استفاده از آنها، اجازه می دهند که بعضی از اطلاعاتشان در دسترس آن ها قرار گیرد. افرادی با پروفایلهای تقلبی هم گاهی اقدام به سوء استفاده از اطلاعات افراد از قبیل عکس ها و... می کنند).

تاریخچه شبکه های اجتماعی

در این بخش به بررسی تاریخچه شبکه های اجتماعی می پردازم تا زمینه ایجاد آنها و شبکه های اجتماعی مختلف را بهتر بشناسیم.

برخی معتقدند که سایت های دوستیابی اولین شبکه های اجتماعی اینترنتی هستند. اولین سایت های دوستیابی زمانی شروع به کار کردند که استفاده از اینترنت تقریباً همه گیر شده بود. این سایت ها به کاربران امکان عضویت و برقراری تماس با دیگر اعضا را می دادند. سخنگاه های آنلاین هم نقش مهمی در پیشرفت و تکامل شبکه های اجتماعی داشته اند (بشارتی، ی.، ۱۳۹۰).^{۱۶}؛ اما مفهومی با عنوان شبکه های اجتماعی اینترنتی با قالب امروزی اولین بار در سال ۱۹۶۰ در

^{۱۴} شبکه های اجتماعی؛ فرصت ها و تهدیدها. فصلنامه ره آورد. شماره ۳۱. صفحه ۱۴. سایت مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.

http://www.noororg.com/index.php?option=com_content&view=article&id=687&Itemid=

^{۱۵} شبکه های اجتماعی؛ فرصت ها و تهدیدها. فصلنامه ره آورد. شماره ۳۱. صفحه ۱۴. سایت مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.

http://www.noororg.com/index.php?option=com_content&view=article&id=687&Itemid=

^{۱۶} بشارتی، ی. ۱۳۹۰. شبکه های اجتماعی

دانشگاه ایلی نویز در ایالت متحده آمریکا مطرح شد. بعد از آن اولین شبکه اجتماعی اینترنتی مدرن در سال ۱۹۹۷ به نام «شش درجه»^{۱۷} راه اندازی شد. این سایت به کاربران امکان عضویت و آشنایی با دیگر اعضا را می داد. در این سایت ابتدا کاربران امکان ایجاد پروفایل برای خود داشتند که بعد از مدتی امکان ایجاد لیست دوستان هم به آن اضافه شد (جواد افتاده، ۱۳۹۰).^{۱۸} البته قبل از این سایت هم سایتهایی (مثل «ملاقات»^{۱۹} و «انجمن ها»^{۲۰}) وجود داشتند که امکان ایجاد پروفایل یا امکان ارتباط با دوستان (شبکه «همکلاسی ها»^{۲۱}) را به کاربران می دادند؛ اما تنها سایتی که این دو ویژگی را با هم داشت، «شش درجه» بود. بنابراین به عنوان اولین شبکه اجتماعی شناخته شد. این سایت با ارتقای امکانات خود، کاربران زیادی را جذب کرد و کم کم در حال تبدیل شدن به یک ابزار تجارت بود. اما در سال ۲۰۰۰ و بعد از ۳ سال فعالیت، مسدود شد (در سال ۲۰۰۰ فروخته شد و در سال ۲۰۰۱ تعطیل شد). مهم ترین علت آن استفاده نادرست کاربران بود که موجب چندین شکایت از سایت شد (الهام اکبری، ۱۳۸۹).^{۲۲}

«از سال ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۱ شبکه های اجتماعی مختلفی با امکانات و ویژگی های متفاوت از دیگری ساخته شد. مثل خیابان آسیایی^{۲۳}، سیاره سیاه^{۲۴} و MiGenete. این ها به کاربران امکان عضویت و اضافه کردن لیست دوستان را (بدون دریافت تاییدیه برای اضافه کردن دوست) می دادند. کاربران می توانستند از سه نوع کاربری حرفه ای، شخصی و دوستیابی استفاده کنند. این سایت ها هیچ گونه خلاقیتی نداشتند اما جزو اولین شبکه های اجتماعی هستند.»^{۲۵} (بشارتی. ی. ۱۳۹۰. شبکه های اجتماعی)

از سال ۲۰۰۱ به بعد شبکه های اجتماعی متفاوتی با کاربری های متنوع ایجاد شد و در واقع موج جدیدی از شبکه های اجتماعی شکل گرفت. «لایوژورنال»^{۲۶} (LiveJournal) و «رایز»^{۲۷} (Ryze) از جمله اولین شبکه های اجتماعی با اهداف حرفه ای بودند. لایوژورنال شبکه اجتماعی مبتنی بر مرور ژورنال ها بود و در رایز نیز کاربران می توانستند حول فعالیت های تجاری شان شبکه سازی کنند. رایز با هدف تجاری و کسب و کار شکل گرفت و به بزرگترین شبکه خدمات کسب و کار تبدیل شد. راه اندازی شبکه ی اجتماعی رایز در سال ۲۰۰۱ شروع دومین موج از شبکه های اجتماعی بود که فعالیت

¹⁷ SixDegrees

¹⁸ افتاده، ج. (۱۳۹۰). آشنایی با تاریخچه شبکه های اجتماعی اینترنتی. همشهری آنلاین. <http://www.hamshahrionline.ir/news-137239.aspx>

19 Dating
20 Forums

۲۱ classmates

۲۲ اکبری. ا. (۱۳۸۹). «تاریخچه شبکه های اجتماعی». وبلاگ «یادگیری الکترونیکی». تاریخ دسترسی ۱۳۹۰/۱۲/۱۹. <http://learningz-ict.blogfa.com/>

²³ AsianAvenue
²⁴ Black Planet

²⁵ بشارتی. ی. ۱۳۹۰. شبکه های اجتماعی.

²⁶ LiveJournal
²⁷ Ryze

این نوع وب سایت ها را از تمرکز بر حوزه ی سرگرمی خارج کرد. در ادامه ی همین موج بود که سایت «لینکد این»^{۲۸} (LinkedIn) (در سال ۲۰۰۲) نیز راه اندازی شد که هنوز فعالیت آن به عنوان مهم ترین شبکه ی اجتماعی حرفه ای و تجاری ادامه دارد. در این سال ها شبکه های اجتماعی، وب سایت های حاشیه ای در دنیای مجازی محسوب می شدند و هنوز وب سایت های کلاسیک «وب ۱»ی در اینترنت حرف اول را می زدند^{۲۹}.

از سال ۲۰۰۲ شبکه های اجتماعی «فرد استر»^{۳۰} (FriendSter)، «اورکات»^{۳۱} (Orkut) و «لینکد این» راه اندازی شدند. شبکه فرد استر به عنوان مکمل سایت ریز شکل گرفت. این سایت از آنجا که یک امکان جدید را در اختیار کاربران قرار داده بود، کاربران بسیاری را جذب خود کرد و بعد از یک سال، سه میلیون کاربر را از آن خود کرد. این امکان جدید که با استقبال مردم رو به رو شده بود، امکان دوست شدن فرد با چهار نسبت آن طرف تر یعنی دوست دوست دوست دوست هایش بود. یک امکان جذاب دیگر این سایت، آیکنی به نام «معروف ترین ها» بود. بعد از مدتی بعضی افراد اقدام به ایجاد پروفایل های جعلی شخصیت های معروف کردند و مشکلات ایجاد شده، کمپانی را مجبور به حذف این آیکن کرد. مشکل دیگر، حجم زیاد کاربران سایت بود که باعث ایجاد مشکلات فنی در سایت شد. در نتیجه محبوبیت این سایت در آمریکا کم رنگ شد اما در همین زمان در کشورهای دیگر به شهرت و محبوبیت بسیاری دست یافت. امروزه کاربری سایت فرد استر تغییر کرده و به شبکه اجتماعی بازی های آنلاین تبدیل شده است.

«اورکات بیوک کوکتن» مهندس ترک تبار شرکت اینترنتی گوگل در ساعت هایی که مدیرانش به او و کارمندان دیگر اجازه می دادند به پروژه های شخصی خود بپردازند، روی شبکه ای کار می کرد که حاصلش سایت «اورکات» بود. اورکات شبکه ای گسترده بود. هر کس برای خود یک پروفایل داشت. برای دوستانش پیغام می فرستاد و با آن ها انجمن های گفت و گو تشکیل می داد و... هر پروفایل دارای سه بخش اجتماعی، حرفه ای و شخصی است (برومند قنبری، ۱۳۹۰).

²⁸ LinkedIn

²⁹ اصطلاح «وب ۱» اشاره به اینترنت در قرن گذشته دارد که کاربران نقشی کم رنگ در دنیای مجازی داشتند و استفاده از وب سایت های اینترنتی اغلب فرآیند ارتباطی یک سویه از جانب رسانه به مخاطب بود. از سال های آغازین هزاره ی جدید دنیای اینترنت وارد دوره ی «وب ۲» شد که در آن پایگاه های تعاملی اهمیت بیشتری پیدا کردند و نقش کاربران برجسته تر شد. در دوره ی «وب ۲» وب سایت های تعاملی که فعالیت شان بر مبنای حضور کاربران پیش می رفت به تدریج اهمیت بیشتری پیدا کردند و شبکه های اجتماعی یکی از انواع این وب سایت ها بودند. با گسترش فضای وب ۲ کمی کم سروکله ی شبکه های اجتماعی جدی تر پیدا شد که در سال های بعد هر کدام به غول های اینترنتی تبدیل شدند. اورکات (Orkut)، های فایو (Hi5)، مای اسپیس (MySpace) و فیس بوک (Facebook) مهم ترین این سایت ها بودند که همگی در سال های ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۴ شروع به فعالیت کردند.

30 FriendSter

31 Orkut

^{۳۲} معمول ترین بخش هر پرونده که ابتدا نمایش داده می شود، بخش اجتماعی است که اطلاعات عمومی هر فرد را نشان می دهد. اورکات زمانی بسیار محبوب و پرمخاطب بود اما حالا فیس بوک جای آن را گرفته است.

از سال ۲۰۰۳ تعداد زیادی شبکه اجتماعی با کاربری های مختلف به وجود آمد که می خواستند به موفقیت های فرند استر دست پیدا کنند. این سایت ها گاهی کاربران و مخاطبان خاص خود را داشتند. مثل لینکد این، «مسیر قابل رویت»^{۳۳}، «زینگ»^{۳۴} (Xing) که کاربری تجاری و کسب و کار داشتند. شبکه «کلیسای من»^{۳۵} که اعضای کلیساهای مسیحی را با هم آشنا می کرد. و «مای اسپیس»^{۳۶} (MySpace) که مهم ترین این شبکه ها بود و هدف ایجاد آن جذب کاربران فرند استر بود که دیگر به آن علاقه ای نداشتند. بنابراین با تبلیغات زیاد از راه های گوناگون دست به جذب کاربران فرند استر زد (الهام اکبری، ۱۳۸۹).^{۳۷} نوجوانان، هنرمندان و اهالی موسیقی بیشترین کاربران مای اسپیس بودند. این سایت دارای محبوبیت جهانی شد (گرچه بعضی کشورها مثل هلند و سوئد و لهستان همزمان با این تحولات، شبکه های اجتماعی اختصاصی برای مردم کشور خود ایجاد کردند). مای اسپیس ویژگی ها و امکانات خاص و جذاب و مورد توجهی را ایجاد کرد که در جذب کاربران نقش بسیار مهمی داشت. مهمترین ویژگی مای اسپیس دو آیکن «چه کسی را مایلم ملاقات کنم؟» و «درباره من» است. پروفایل هر فرد هم از دو بخش «علاقه» و «جزئیات در مورد فرد» تشکیل شده و امکان آپلود عکس هم در این سایت وجود دارد (الهام اکبری، ۱۳۸۹).^{۳۸}

در سال ۲۰۰۴ فرند استر با ۷ میلیون کاربر و مای اسپیس با ۲ میلیون کاربر صاحب بیشترین کاربران در حوزه شبکه های اجتماعی بودند.

اکنون مای اسپیس جای خود را به «فیس بوک» با بیش از ۴۰۰ میلیون کاربر داده است که امکانات و ویژگی های آن از تمام شبکه های اجتماعی دیگر بیشتر و به روزتر است. فیس بوک در سال ۲۰۰۴ توسط یکی از دانشجویان دانشگاه هاروارد به نام مارک زوکربرگ^{۳۹} (Mark Elliot Zuckerberg) در خوابگاه دانشگاه راه اندازی شد (الهام اکبری، ۱۳۸۹).^{۴۰}

^{۳۲}قنبری، ب. (۱۳۹۰). اورکات (orkut) چیست؟. وبلاگ شخصی مهندس برومند قنبری. <http://eng-ghanbari.blogfa.com/post-24.aspx>

33 VisiblePath

³⁴ Xing

³⁵ MyChurch

³⁶ MySpace

^{۳۷} اکبری، ا. (۱۳۸۹). «تاریخچه شبکه های اجتماعی». وبلاگ «یادگیری الکترونیکی». تاریخ دسترسی ۱۳۹۰/۱۲/۱۹. <http://learning-ict.blogfa.com/>

^{۳۸} اکبری، ا. (۱۳۸۹). «تاریخچه شبکه های اجتماعی». وبلاگ «یادگیری الکترونیکی». تاریخ دسترسی ۱۳۹۰/۱۲/۱۹. <http://learning-ict.blogfa.com/>

39 Mark Elliot Zuckerberg

^{۴۰} اکبری، ا. (۱۳۸۹). «تاریخچه شبکه های اجتماعی». وبلاگ «یادگیری الکترونیکی». تاریخ دسترسی ۱۳۹۰/۱۲/۱۹. <http://learning-ict.blogfa.com/>

این سایت در سال ۲۰۰۶ در دسترس عموم قرار گرفت و قبل از آن به دانشجویان دانشگاه هاروارد اختصاص داشت. در این سال «توییتر»^{۴۱} (Twitter) هم راه اندازی شد.

توییتر یک سرویس ارائه دهنده میکرو بلاگینگ است که در ماه مارس سال ۲۰۰۶ توسط «جک دورسی» ایجاد شد و در ژوئیه ۲۰۰۶ آغاز به کار کرد و هم اکنون بیش از ۲۰۰ میلیون نفر کاربر دارد.^{۴۲}

توییتر با شعار «چه کار می کنید؟»^{۴۳} یا به میدان وب ۲ گذاشت اما در نوامبر سال ۲۰۰۹ میلادی این شعار به «چه اتفاقی در حال رخ دادن است؟»^{۴۴} تغییر کرد. یکی از ویژگی های توییتر محدود بودن به تایپ تنها ۱۴۰ کاراکتر است. این دو ویژگی به قدری نو بود که به سرعت در بین کاربران به محبوبیت رسید. در توییتر علاوه بر فرستادن متن می توان فیلم، عکس و صدا نیز ارسال کرد. توییتر در لغت به معنی جیک جیک کردن است.^{۴۵}

در سال ۲۰۰۸ فیس بوک با ایجاد صفحات اصلی وب سایت خود به زبان های مختلف، موجب رشد چشم گیر کاربران و کاربری سایت خود شد (جواد افتاده، ۱۳۸۸).^{۴۶}

بعد از راه اندازی فیس بوک، ابتدا اکثر دانشجویان هاروارد و بعد از آن بسیاری از دانشگاهیان ایالات متحده و حالا تمام دانشگاه های معتبر و بزرگترین شرکت های دنیا و بزرگ ترین چهره های جهانی و جمعیت بسیار زیادی از مردم سرتاسر جهان عضو این شبکه اجتماعی هستند.

نکات تکمیلی که در مورد تاریخچه شبکه های اجتماعی باید به آن ها توجه نمود، عبارتند از:

- سال ۲۰۰۵ سال ظهور قوانین برای شبکه های اجتماعی بود. چرا که بسیاری از اطلاعات شخصی کاربران در این سایت ها قرار می گرفت و در نتیجه باید قوانینی برای حفظ و ایجاد امنیت برای این اطلاعات ایجاد می شد.
- در ایران مفهوم شبکه های اجتماعی به طور گسترده با اورکات رواج پیدا کرد. و آنقدر سریع رشد کرد که بعد از برزیل و آمریکا، ایران سومین کشور حاضر در اورکات شد.^{۴۷}

41 Twitter

^{۴۲} ویکی پدیا. <http://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%88%DB%8C%DB%8C%D8%AA%D8%B1>

⁴³ What are you doing?

⁴⁴ What's happening?

^{۴۵} ویکی پدیا. <http://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%88%DB%8C%DB%8C%D8%AA%D8%B1>

^{۴۶} افتاده، ج. (۱۳۸۸). شبکه های اجتماعی یکپارچه سازی خدمات در روابط عمومی الکترونیک. چهارمین همایش عمومی الکترونیک

^{۴۷} مرجع رسمی مستندات (منابع، مقالات، نکات) جوملا فارسی و جومفا،

http://wiki.joomfa.org/main/%D8%B4%D8%A8%DA%A9%D9%87_%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9%DB%8C_social_network

فیس بوک

در این بخش نگاهی به شبکه اجتماعی فیس بوک می اندازیم. این شبکه اجتماعی اکنون یکی از پرمخاطب ترین سایت های دنیاست که افراد بسیاری در سنین و اقشار مختلف را به خود جذب کرده است. کاربران فیس بوک از طریق آن به فعالیت های مختلف نظیر به اشتراک گذاشتن آراء و افکار، عکس، فیلم، موسیقی و...، بازی، ارتباط با یکدیگر، اعلام برنامه های عمومی، دعوت ها، پیام های مختلف، تشکیل گروه های متنوع، ارسال ایمیل و پیام خصوصی، و... می پردازند. در سایت فیس بوک در قسمت درباره فیس بوک آمده است که «وظیفه فیس بوک این است که به مردم قدرت به اشتراک گذاری و بازتر ساختن جهان و ارتباط بیشتر را بدهد».

در ادامه آمده است: «میلیون ها کاربر هر روز از فیس بوک برای ارتباط با دوستان، آپلود تعداد نامحدودی از عکس ها، به اشتراک گذاری لینک ها و ویدئوها و آگاهی بیشتر درباره کسانی که ملاقات می کنند، استفاده می کنند».

در ادامه به طور اجمالی نگاهی به تاریخچه فیس بوک می اندازیم.

«مارک زوکربرگ» به همراه تعدادی از دوستانش وبسایت فیس بوک را از اتاق خود در دانشگاه هاروارد طراحی کرد و در فوریه سال ۲۰۰۴ آن را به عنوان یک وبسایت اجتماعی ویژه دانشجویان هاروارد راه اندازی کرد. این وبسایت به عنوان شبکه ای که از طریق آن دانشجویان می توانستند با یکدیگر ارتباط برقرار کنند بسیار مورد استقبال دانشجویان هاروارد قرار گرفت. تا مدتی این سایت فقط تحت استفاده دانشجویان دانشگاه هاروارد بود اما در ماه مارس همان سال این شبکه اجتماعی به دانشگاه های کلمبیا^{۴۸} (Columbia)، استنفورد^{۴۹} (Stanford) و یل^{۵۰} (Yale) هم رسید و در ماه دسامبر تعداد کاربران این شبکه اجتماعی به یک میلیون نفر رسید. در آگوست سال ۲۰۰۵ دامنه فیس بوک از thefacebook.com به facebook.com تغییر یافت.

در سال ۲۰۰۵ فیس بوک در بیش از ۸۰۰ کالج و در دبیرستان های آمریکا هم مورد استفاده قرار گرفت و در دسامبر این سال تعداد کاربران آن به ۵,۵ میلیون نفر رسید. در این زمان امکاناتی نظیر افزودن و اشتراک عکس هم به فیس بوک اضافه شد (رضا محمدی، ۱۳۸۹).^{۵۱}

این سایت در سال ۲۰۰۶ در دسترس عموم قرار گرفت و در این سال تعداد کاربران فیس بوک به ۱۲ میلیون نفر رسید.

در سال ۲۰۰۷ تعداد کاربران فیس بوک از ۵۰ میلیون نفر گذشت. در نوامبر این سال فیس بوک شروع به انتشار تبلیغات در سایت خود کرد. تعداد کاربران فیس بوک به سرعت در حال افزایش بود. به طوری که در سال ۲۰۰۸ به ۱۰۰ میلیون

⁴⁸ Columbia

⁴⁹ Stanford

⁵⁰ Yale

⁵¹ محمدی، ر. (۱۳۸۹). مروری کوتاه بر تاریخچه فیس بوک به مناسبت ۷ سالگی آن. آی تی بلاگ. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸.

<http://www.litblog.com/1389/11/17/facebook-7th-birthday/>

نفر رسید (رضا محمدی، ۱۳۸۹).^{۵۲} در این سال صفحات اصلی این سایت به زبان های مختلف ترجمه شد و این موجب رشد چشمگیری در تعداد کاربران سایت شد. در این سال فیس بوک به عنوان پرمخاطب ترین وب سایت اجتماعی جهان شناخته شد.

یک سرویس شبکه اجتماعی از دو طریق می تواند بر سایرین برتری یابد. ۱- خدماتی که به کاربر ارائه می دهد و ۲- جامعه کاربری موجود در پایگاه. هر سرویسی که خدمات بهتری ارائه دهد پیروز است. شبکه هایی مثل فیس بوک افراد برنامه نویس را برای ارائه خدمات در این سایت تربیت می کند. علل موفقیت فیس بوک را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:

۱. راهبرد فناوری محور: فیس بوک به جای اینکه برای بازارهای جدید نسخه های محلی بسازد، ابزارهای منتشر کرده که ترجمه محتوای فیس بوک به هر زبانی را ممکن می سازند. به این ترتیب نیاز به دفتر محلی در هر کشور از بین می رود و در هزینه ها هم صرفه جویی می شود. در ضمن کاربران می توانند به دلخواه خود این ابزارها را ویرایش کنند تا ترجمه ها دقیق تر شود.
۲. سادگی: یکی از عوامل مهم موفقیت فیس بوک، سادگی استفاده از قابلیت های آن است.
۳. حریم خصوصی: این اختیار برای کاربر قرار داده شده است که بتواند اطلاعات شخصی خود را مدیریت کند و آن ها را طوری تنظیم کند که اشخاص معینی بتوانند به اطلاعات مشخصی دسترسی داشته باشند.
۴. ایجاد فضا برای توسعه نرم افزاری: فیس بوک شرایطی ایجاد کرده که کاربران بتوانند نرم افزار در سایت ارائه کنند و استفاده نمایند.
۵. ایجاد آلبوم و آپلود عکس: فیس بوک یک فضای تقریباً نامحدود برای ایجاد آلبوم عکس و آپلود عکس ایجاد کرده است.
۶. بستر آسان برای ارسال نظرات از وبلاگ ها و سایت ها به فیس بوک: فیس بوک این قابلیت را دارد که کاربران از هرکجا هر نوع از اطلاعات مورد نظر خود را به صفحه فیس بوک خود منتقل کند و در آنجا نمایش دهد. ضمناً بسیاری از سایت ها اکنون قابلیت اتصال به فیس بوک را در پایگاه خود فعال کرده اند.
۷. دسترسی به فیس بوک از طریق تلفن همراه: با ارائه نسخه موبایل برای دسترسی به فیس بوک دسترسی به سایت برای مخاطبان راحت تر شده است. و بسیاری از کاربران ترجیح می دهند که با تلفن همراه خود به اینترنت وصل شوند (بشارتی، ی، ۱۳۹۰).^{۵۳}

در سال ۲۰۰۹ تعداد کاربران فیس بوک به ۱۵۰ میلیون نفر و در سال ۲۰۱۰ به ۵۰۰ میلیون نفر رسید (رضا محمدی، ۱۳۸۹).^{۵۴}

^{۵۲} محمدی، ر. (۱۳۸۹). مروری کوتاه بر تاریخچه فیس بوک به مناسبت ۷ سالگی آن. آی تی بلاگ. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸.

<http://www.1itblog.com/1389/11/17/facebook-7th-birthday/>

^{۵۳} بشارتی، ی. ۱۳۹۰. شبکه های اجتماعی

اولین سرمایه گذار فیس بوک پیتر تیل (Peter Thiel) ^{۵۵} بود. ^{۵۶}

تعداد کارمندان فیس بوک در سال ۲۰۱۰ بیش از ۱۷۰۰ نفر بود. در همین سال فیس بوک دومین سایت برتر رتبه بندی الکسا بود.

فیس بوک به عنوان یکی از پرمخاطب ترین سایت های موجود، خدمات و امکانات مختلفی برای جذب مخاطب و نیز حفظ جایگاه خود به عنوان یک سایت پرمخاطب ارائه می دهد. امکاناتی نظیر نصب و حذف برنامه ها، اشتراک فایل، قرار دادن فایل های ویدئویی، صوتی، تبلیغات، نوشتن متن و یادداشت، استفاده از برنامه و بازی های مختلف و... وقتی فردی در فیس بوک عضو شود، یک صفحه شخصی برای خود دارد که در آن صفحه به فعالیت هایی نظیر انتشار متن، عکس، ویدئو، موسیقی و... می پردازد. علاوه بر آن در این صفحه فرد می تواند به دلخواه اطلاعات شخصی از خودش نظیر سن و محل زندگی و اطلاعات تحصیل و شغل و ... را در سایت بنویسد. که این اطلاعات گاهی موجب وقوع جرم هم از طریق سوء استفاده از آن ها و یا تهدید های رایانه ای شده است.

در این شبکه اجتماعی گروه های مختلف و متنوعی وجود دارد که هر فرد به تناسب علاقه مندی هایش می تواند در آن گروه ها عضو شود یا خود گروهی جدید بسازد. مثل گروه دانش آموزانی که در یک مدرسه درس خوانده اند و... در فیس بوک علاوه بر پروفایل های شخصی و صفحه گروه ها، صفحاتی نیز وجود دارد که مربوط به علاقه مندی هاست. این صفحات بسیار زیاد و متنوع اند و هر فرد می تواند هر چه دوست دارد به لیست علاقه مندی هایش اضافه کند. این علاقه مندی ها بسیار متنوع اند. از برندهای مختلف و غذا و موسیقی و کتاب گرفته تا علاقه مندی هایی مثل «من خندیدن را دوست دارم». هر کسی می تواند یک چنین صفحه ای ایجاد کنند و دیگران آن صفحه را به لیست علاقه مندی هایشان اضافه کنند و در آن صفحه به بحث و تبادل نظر بپردازند. در فیس بوک نرم افزارها، ابزارهای جانبی و بازی های آنلاینی موجود است که کاربران می توانند از آن استفاده کنند. این ها همه قابلیت هایی است که فیس بوک را یک سایت پرمخاطب و متفاوت کرده است. اما ویژگی دیگری که فیس بوک دارد و البته این ویژگی در شبکه های اجتماعی دیگر هم موجود بوده، قابلیت دوست یابی است. فیس بوک بسیار معروف و شناخته شده است و کاربران بسیار زیادی دارد و از این طریق احتمال اینکه فرد مورد نظرش را در آن پیدا کند زیاد است.

تعداد صفحات، گروه ها، رخدادهای و... در فیس بوک به ۹۰۰ میلیون عنصر می رسد (سیاوش محمودیان، ۱۳۸۹). ^{۵۷}

^{۵۴} محمدی، ر. (۱۳۸۹). مروری کوتاه بر تاریخچه فیس بوک به مناسبت ۷ سالگی آن. آی تی بلاگ. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸.

<http://www.1itblog.com/1389/11/17/facebook-7th-birthday/>

^{۵۵} Peter Thiel

^{۵۶} ۱۳۸۹. تاریخچه فیس بوک. آژانس خبری ثبوت. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸

http://suboot.org.af/index.php?option=com_content&view=article&id=2057:2011-03-28-13-50-18&catid=62:2010-12-28-12-43-49&Itemid=98

^{۵۷} محمودیان، س. ۱۳۸۹. بررسی فیس بوک از نظر فنی و اجتماعی. سایت سیاوش. کام. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸

<http://www.syavash.com/portal/users/siavash/blogs/facebook-statistics-history-social-technical-overview-fa>

فیس بوک در حال حاضر به ۷۰ زبان دنیا ترجمه شده است. برای ترجمه سایت، فیس بوک یک برنامه در اختیار کاربران قرار داده است که به وسیله آن کاربران می توانند به ترجمه هر قسمتی که می توانند کمک کنند (سیاوش محمودیان، ۱۳۸۹).^{۵۸}

فیس بوک برای مدل های مختلف گوشی هم برنامه فیس بوک دارد که از طریق آن افراد می توانند با گوشی خود به این سایت متصل شوند.

در ادامه به توضیح بعضی از بخش های فیس بوک می پردازیم. فیس بوک برای هر فرد یک صفحه «خانه»^{۵۹} دارد که حکم همان صفحه اصلی یا خانه را دارد و در این صفحه آپدیت های دوستان و صفحات و گروه هایی که در آن ها عضو هستیم نمایش داده می شود. صفحه دیگر، صفحه شخصی هر فرد یا پروفایل است که اطلاعات هر فرد و «دیوار»^{۶۰} در این صفحه قرار دارد. فیس بوک امکان چت کردن را هم برای کاربرانش ایجاد کرده. علاوه بر آن امکان ارسال پیام و ایمیل هم برای کاربران وجود دارد. در ضمن فعالیت های دوستان که در رابطه با فرد است از طریق تذکرات^{۶۱} به او اعلام می شود.

در پایان به چند نکته منفی در باره فیس بوک اشاره می کنم:

هنگام عضویت در فیس بوک باید یک توافق نامه را قبول کنید که در آن نوشته فیس بوک مالک تمام اطلاعاتی است که در اختیار آن می گذارید (سیاوش محمودیان، ۱۳۸۹).^{۶۲}

علاوه بر آن برای استفاده از برنامه های سرگرمی مختلف، ابتدا صفحه ای نمایش داده می شود که در آن نوشته این برنامه از چه بخش هایی از اطلاعات شما می تواند استفاده کند. اگر این بخش را قبول کنید در واقع بخشی از اطلاعات خود را در اختیار این برنامه قرار داده اید.

غیر از آن امکان سوء استفاده ها و تهدید از سوی بعضی افراد از اطلاعات شما وجود دارد.

۵۸ محمودیان، س. ۱۳۸۹. بررسی فیس بوک از نظر فنی و اجتماعی. سایت سیاوش. کام. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸

<http://www.syavash.com/portal/users/siavash/blogs/facebook-statistics-history-social-technical-overview-fa>

⁵⁹ home

⁶⁰ Wall

⁶¹ notification

⁶² محمودیان، س. ۱۳۸۹. بررسی فیس بوک از نظر فنی و اجتماعی. سایت سیاوش. کام. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸

<http://www.syavash.com/portal/users/siavash/blogs/facebook-statistics-history-social-technical-overview-fa>

تأثیرات شبکه های اجتماعی بر ابعاد مختلف زندگی

در آخرین بخش مقاله به بررسی تأثیرات شبکه های اجتماعی بر روی ابعاد مختلف زندگی می پردازم.

امروزه، گسترش فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی، بر ابعاد مختلف زندگی بشر (سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، امنیتی و اقتصادی) تأثیر گذاشته است. با کمرنگ شدن اهمیت زمان و مکان و بی نیازی به مکان مشترک برای برقرار ارتباط، افراد به شکل بسیار آسان تری می توانند در فضای مجازی با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. این شکل جدید برقراری ارتباط موجب تحول در فرهنگ و هویت جوامع می شود (مرتضی نورمحمدی، ۱۳۸۸).^{۶۳}

تأثیر فضای مجازی بر هویت:

گافمن اعتقاد دارد که هویت «تلاش انسان برای بروز تمایز نسبت به دیگران است، در حالیکه به رفتار خود شکل می دهد». تاجفل می گوید: «هویت اجتماعی، آگاهی فرد از تعلق به گروه اجتماعی معین و ارزش و اهمیت عاطفی این عضویت برای فرد است». کاستلز می گوید هویت «سرچشمه معنا و تجربه برای مردم» است و «هویت، فرآیند معنا سازی براساس یک ویژگی فرهنگی یا مجموعه به هم پیوسته ای از ویژگی های فرهنگی است که بر دیگر منابع معنایی اولویت داده می شود و برای هر طبقه خاص یا برای هر گروه ممکن است چندین هویت وجود داشته باشد». دورکیم می گوید «شیوه های تصور زمان و مکان از زندگی اجتماعی انسان منشا می گیرد و تأثیری اساسی بر باورهای هویتی دارد». در تعاریفی که تا دو دهه گذشته از هویت ارائه می شد، جغرافیای مشخص نقش محوری داشت. و تحولات هویتی تحت تأثیر تغییرات جغرافیایی در طول زمان است. گروه اجتماعی مشخص هم رکن دیگر شکل دهی به هویت است به این معنا که هویت به معنی درک یک فرد از تعلق به یک جمع است.^{۶۴}

عامل بنیادین در شکل گیری هویت های اجتماعی تعاملات انسانی است. هنگامی که فرد به تعامل با فرد دیگری می پردازد هویت خود را به عنوان یک عضو جامعه پیدا می کند. در واقع هویت در بستر تعاملات اجتماعی تعریف می شود (مرتضی نورمحمدی، ۱۳۸۸).^{۶۵}

^{۶۳} نورمحمدی، م. ۱۳۸۸. چالشهای فرهنگ و هویت در فضای مجازی. سایت راسخون. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://rasekhoon.net/Article/Print-49193.aspx>

^{۶۴} ۱۳۹۰. هویت مجازی و تعارض های اجتماعی. سایت پارسینه. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://www.parsine.com/fa/news/56633/%D9%87%D9%88%DB%8C%D8%AA-%D9%85%D8%AC%D8%A7%D8%B2%DB%8C-%D9%88-%D8%AA%D8%B9%D8%A7%D8%B1%D8%B6%E2%80%8C%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9%DB%8C>

^{۶۵} نورمحمدی، م. ۱۳۸۸. چالشهای فرهنگ و هویت در فضای مجازی. سایت راسخون. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://rasekhoon.net/Article/Print-49193.aspx>

امروزه انسان ها به واسطه فناوری اطلاعات و ارتباطات به صورت یک اجتماع هم زمان اما با مکان و جغرافیای متفاوت درآمده اند که گسترش ارتباطات و انباشت اطلاعات آن ها را با هم مرتبط و مشترک کرده. این اشتراک «هویت جمعی مجازی» را برایشان ایجاد کرده که در کنار سایر ابعاد هویتی افراد، هویت آن ها را شکل می دهد.^{۶۶}

ظهور فناوریهای نوین ارتباطی دگرگونی بنیادینی را در ارتباطات انسانی ایجاد کرده است. کاستلز معتقد است از آنجا که انتقال و جریان فرهنگ از طریق ارتباطات صورت می گیرد، حوزه فرهنگ که نظام هایی از عقاید و رفتارها را شامل می شود، با ظهور تکنولوژی جدید دچار دگرگونی های بنیادین می گردد. ورود فناوریهای ارتباطی، دگرگونی در ساختار ارتباطات انسانی ایجاد کرده است. بل معتقد است جهان مجازی و امکان برقراری ارتباطات همزمان و بی‌شمار، منشاء ظهور فرهنگ های آنی و به دنبال آن ظهور هویت های خلق الساعه شده است که در دوره محدودی شکل می گیرد و با ظهور هویت‌های جدید به سرعت از بین می روند (مرتضی نورمحمدی، ۱۳۸۸)^{۶۷}.

ویژگی های ارتباطات الکترونیکی در فضای مجازی شرایطی متفاوت با روابط رو در رو را برای کاربران فراهم می کند. سرعت عمل، ناشناس ماندن و... فضای یکسان و مشابهی را فارغ از الزامات چون جنسیت، طبقه، قوم، نژاد و مکان فراهم می کند که تجارب متفاوتی را برای کاربران ایجاد می کند. تعاملاتی که در این فضا اتفاق می افتد، برای کاربران اینترنتی را با ذهنیت و گرایش جدیدی ایجاد می کند که می تواند رفتار و تعاملات آنها را در دنیای حقیقی تغییراتی هر چند جزئی بدهد. ارتباطات اینترنتی می تواند انگیزه بیشتری را برای کاربران در بازی با هویت، رفتارهای آزمایشی و ارائه تصویری غیر واقعی فراهم سازد که ریسک شرمندگی در آن کمتر است (مرتضی نورمحمدی، ۱۳۸۸)^{۶۸}.

فناوریهای نوین ارتباطی و اطلاعاتی موجب می شود تا اجتماعات و هویت های جدیدی تشکیل شود. مارک پاستر معتقد است در دوره جدید که اینترنت و ارتباطات الکترونیک در جامعه سیطره دارد، داده ها و اطلاعات یا به عبارت دقیق تر، اجتماعات مجازی هستند که هویت افراد را می سازند. وسایل نوین اطلاعاتی و ارتباطی تغییراتی را در برداشت های فرد به وجود می آورد و هویت ها را در وضعیت تازه ای قرار می دهد که بسیار با گذشته متفاوت و حتی گاهی مغایر است. هویت در اجتماعات مجازی در مسیر فرامیلتی شدن حرکت می کند. جامعه اطلاعاتی مبین هویت بی ثبات، تغییرپذیر و منعطف انسان جدید است. در این جامعه دیگر نزدیک بودن افراد از لحاظ مکان نشاندهنده صمیمیت آن ها نیست. و

۶۶ هویت مجازی و تعارض های اجتماعی. سایت پارسینه. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://www.parsine.com/fa/news/56633/%D9%87%D9%88%DB%8C%D8%AA-%D9%85%D8%AC%D8%A7%D8%B2%DB%8C-%D9%88-%D8%AA%D8%B9%D8%A7%D8%B1%D8%B6%E2%80%8C%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9%DB%8C>

۶۷ نورمحمدی، م. ۱۳۸۸. چالشهای فرهنگ و هویت در فضای مجازی. سایت راسخون. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://rasekhoon.net/Article/Print-49193.aspx>

۶۸ نورمحمدی، م. ۱۳۸۸. چالشهای فرهنگ و هویت در فضای مجازی. سایت راسخون. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://rasekhoon.net/Article/Print-49193.aspx>

افراد در کشورهای مختلف می توانند با هم ارتباط داشته و احساس نزدیک بودن و هویت یکسان داشته باشند. هویت ملی در جامعه اطلاعاتی به دلیل ظهور اجتماعات مجازی به شدت تهدید می شود. در اجتماعات مجازی معمولا افراد حداقل در یک چیز اشتراک دارند و آن علایق و منافع است که آنها را دور هم جمع می کند. این منافع که همان دسترسی به اطلاعات است، هویت آنها را می سازند. هویتی که مدام در حال تغییر و ناپایدار است. هویت افراد در اجتماعات مجازی «هویتی دیجیتال» است. و سرزمین، زبان بومی و محلی، کشور، فرهنگ ملی و نژاد، هویت افراد را در اجتماعات مجازی تعیین نمی کنند، بلکه منافع مقطعی، محدود، و در حوزه موضوعات مختلف افراد را دور هم جمع می کند و هویت آنها را می سازد (مرتضی نورمحمدی، ۱۳۸۸).^{۶۹}

فناوری های نوین ارتباطی امکان داشتن خلوت جدیدی را برای افراد با ایجاد فضایی شخصی و خصوصی در فضای مجازی برای افراد فراهم می کند. در این فضا افراد با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند و با بهره گیری از امکانات اینترنت مانند شبکه های اجتماعی و اتاق های گفت و گو شبکه گسترده ای از روابط میان افراد شکل می گیرد که غیرقابل کنترل است. این امر بتدریج موجب از هم پاشیدگی شبکه های سنتی روابط مانند همسایگی می شود و هویت هایی جدا از جهان واقعی برای افراد ایجاد می کند (مرتضی نورمحمدی، ۱۳۸۸).^{۷۰}

از مهمترین ویژگی های فضای مجازی گسترش اهمیت فرد و حیطه خصوصی در برابر جمع و حوزه عمومی است. افراد در فضای مجازی در عین حال که می توانند در گروه های مختلف حضور داشته باشند؛ می توانند خود را جدا از دیگران و تنها نیز حس کنند. نبود مراتب قدرت در فضای مجازی باعث می شود، فردیت افراد در جمع حل نشود. در جهان واقعی قدرت انتخاب افراد، همواره تحت تاثیر عواملی چون جبر مکان، زمان، فرهنگ، حکومت و... محدود بوده است. اما در جهان مجازی این مرزها وجود ندارد و افراد در مقیاس جهانی می توانند دست به انتخاب بزنند (مرتضی نورمحمدی، ۱۳۸۸).^{۷۱}

رسانه های جدید، رسانه های فردی شدن و مبتنی بر تعامل فردی انسان - رایانه هستند و موجب می شوند انسانها بیش از پیش گوشه گیر، منزوی و کم تحرک شده و کم کم از زمینه عملی زندگی خود دور شوند.

۶۹ نورمحمدی، م. ۱۳۸۸. چالشهای فرهنگ و هویت در فضای مجازی. سایت راسخون. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸
<http://rasekhoon.net/Article/Print-49193.aspx>
۷۰ نورمحمدی، م. ۱۳۸۸. چالشهای فرهنگ و هویت در فضای مجازی. سایت راسخون. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸
<http://rasekhoon.net/Article/Print-49193.aspx>
۷۱ نورمحمدی، م. ۱۳۸۸. چالشهای فرهنگ و هویت در فضای مجازی. سایت راسخون. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸
<http://rasekhoon.net/Article/Print-49193.aspx>

به عبارت دیگر شکل گیری اجتماعات در فضای مجازی موجب می شود که اجتماعات در جهان واقعی بتدریج کم رنگ و بی اهمیت شود. این بدان معناست که منبع هویت بخشی افراد متکثر و متنوع میشود و به همین جهت هویت ملی و انسجام اجتماعی یک جامعه به تدریج تضعیف می شود (مرتضی نورمحمدی، ۱۳۸۸)^{۷۲}.

با آمدن شبکه های اجتماعی مجازی، شکل جدیدی از زندگی در فضای مجازی شکل گرفت و روابط میان افراد با شکل سنتی آن تفاوت کرد و تاثیر غیرقابل انکاری بر روابط اجتماعی برجای گذاشت. شبکه های اجتماعی یکی از پرطرفدارین رسانه ها هستند که مخاطبان بسیاری به خصوص از قشر جوان دارند. ویژگی های تعاملی و ایجاد بستر برای ایجاد روابط اجتماعی از دلایل مورد استقبال واقع شدن شبکه های اجتماعی است. شبکه های اجتماعی با قابلیت هایی که در اختیار کاربران خود قرار می دهند، به ۵ اولویت اول کاربران اینترنت تبدیل شده اند. فرد با طیف وسیعی از افراد در ارتباط است و علایق خود در زمینه های مختلف را با آنها به اشتراک می گذارد. افراد در شبکه های اجتماعی می توانند هویتی کاملا دلخواه داشته باشند و بر پایه همان هویت دلخواه ارتباط مجازی خود را با دیگران گسترش دهند. ظاهر این شبکه ها جمع گرا است. امروزه تغییرات فرهنگی موجب شده که مردم ترجیح دهند در عین تنهایی، ارتباطات گسترده ای هم با جهان پیرامون خود داشته باشند. شبکه های اجتماعی این خواسته را فراهم می کنند (امیر بارانی، ۱۳۹۰)^{۷۳}. شبکه های اجتماعی مختلف با سرویس ها و خدمات مختلفی که در اختیار کاربران خود قرار می دهند، موجب تاثیرگذاری بیشتر روی زندگی آن ها و جامعه و رفتارهای اجتماعی می شوند. شبکه های اجتماعی در حوزه های مختلف اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و... تاثیرگذارند. «این شبکه ها کارکردهای گوناگون اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و ارتباطی دارند و به گفته متخصصان ارتباطات، شبکه های اجتماعی بیش از پیش رابطه های چهره به چهره را کاهش می دهند»^{۷۴}. (قوانلو قاجار. م. همایش شبکه های اجتماعی مجازی و زندگی روزمره)

به عنوان مثال فیس بوک با وجود امکانات و خدمات ویژه و جدیدی که دارد و با اینکه کاربران بسیاری را جذب کرده است، اما یکی از تاثیرات منفی اش روی روابط بین فردی است. به عنوان مثال در مطالعه ای در انگلستان نشان داده است که حدود یک سوم طلاق ها در این کشور با شبکه اجتماعی فیس بوک در ارتباط است (طهورا مهدوی، ۱۳۹۰)^{۷۵}.

^{۷۲} نورمحمدی، م. ۱۳۸۸. چالشهای فرهنگ و هویت در فضای مجازی. سایت راسخون. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://rasekhoon.net/Article/Print-49193.aspx>

^{۷۳} بارانی، ا. ۱۳۹۰. شبکه های اجتماعی یا شبکه هویت های جعلی. وبلاگ جوخه اندیشه ها. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://jangandisheha.blogfa.com/post/35>

^{۷۴} قوانلو قاجار. م. همایش شبکه های اجتماعی مجازی و زندگی روزمره.

<http://www.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=1318373>

^{۷۵} مهدوی، ط. (۱۳۹۰). نگاهی به تاثیرات شبکه های اجتماعی (facebook). سایت ایران-ک. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://irank.ir/forums/108-%D8%A7%DB%8C%D9%86%D8%AA%D8%B1%D9%86%D8%AA/1967-%D9%86%DA%AF%D8%A7%D9%87%DB%8C-%D8%A8%D9%87-%D8%AA%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D8%AA->

به طور کلی می توان آسیب های روانی شبکه های اجتماعی را در چهار دسته تقسیم بندی کرد:

۱. کاهش احساسات: اغلب ارتباطات در این فضا نوشتاری است و کیفیت ارتباط در فضای واقعی را ندارد و از احساس کمتری برخوردار است. و موجب کاهش احساسات در فرد می شود. ارتباطات متنی پایه و اساس شبکه های اجتماعی را می سازد و وسایل ارتباطی جدید هم نتوانسته اند خللی در آن ایجاد کند. این موضوع از آنجا اهمیت دارد که یک نوشته ممکن است حق مطلب را ادا کند اما به هیچ وجه نمی تواند احساس افراد در جریان کنش متقابل منتقل کند.

۲. متن گرایی: با وجود امکانات چندرسانه ای موجود رد فضای مجازی، هنوز هم قسمت بزرگی از ارتباطات در فضای مجازی را ارتباطات متنی (ایمیل، چت) تشکیل می دهد. ارتباط متنی می تواند شکل جدیدی از هویت مجازی را شکل دهد.

۳. انعطاف پذیری هویتی: افراد در فضای مجازی می توانند چهره ها و بازنمایی های متفاوتی از خود ارائه دهند.

۴. دریافت های جایگزین: در ارتباطات مجازی می توان دیوارها را شکست و به حوزه خصوصی دیگران وارد شد و حرف هایی را که افراد حاضر نیستند در ارتباط چهره به چهره بگویند، می گویند.^{۷۶}

شبکه های اجتماعی از سویی به عنوان یکی از گونه های رسانه های اجتماعی امکانات تعاملی قابل توجهی برای کاربران اینترنتی فراهم کرده اند و در افزایش مشارکت شهروندان در برخی فرآیندها مؤثر بوده اند از سویی این شبکه ها با آسیب های گسترده ای در حوزه هایی از قبیل حریم خصوصی، کپی رایت، اعتیاد مجازی، سوءاستفاده از کودکان، دزدی اطلاعات و هویت و مواردی این چنینی مواجه بوده اند. چالش حریم خصوصی از مهم ترین مباحثی است که همواره درباره شبکه های اجتماعی مطرح بوده است. کاربران اینترنتی در این شبکه ها بخشی از اطلاعات شخصی خود را در اینترنت منتشر می کنند که می تواند خطراتی برای آن ها به همراه داشته باشد (محمد مهدی مولایی، ۱۳۸۹).^{۷۷}

وب سایت های شبکه اجتماعی، حجم قابل توجهی از اطلاعات شخصی کاربران را در اختیار دارند و امکان سوء استفاده شرکت های تجاری و دولت ها از این اطلاعات همواره از دغدغه های اصلی مطرح شده درباره این شبکه ها است. این شبکه ها همچنین عرصه ارتباطات سیاسی را نیز متحول کرده اند. فعالیت های کاربران در حوزه سیاسی در شبکه های اجتماعی روی وقایع سیاسی در دنیای واقعی مؤثر بوده است. در حوزه ارتباطات بین الملل نیز شبکه های اجتماعی قابل

[%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9%DB%8C-%D8%B4%D8%A8%DA%A9%D9%87-%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9%DB%8C\(facebook\)](#)

^{۷۶} عظیمی. نگاهی به مفهوم؛ ویژگی ها و آسیب های شبکه های اجتماعی مجازی: فیس بوک. سایت میگنا. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸.

<http://www.migna.ir/behdasht/information-technology/3870--facebook.html>

^{۷۷} مولایی، م. م. ۱۳۸۹. شبکه های اجتماعی فراتر از ابزارهای تکنولوژیکی. سایت گرداب.

<http://www.gerdab.ir/fa/pages/?cid=1899>

توجه هستند و برخی کشورهای شرقی مانند چین و روسیه که دغدغه حفظ فرهنگ ملی برایشان اهمیت دارد، با تقویت شبکه های اجتماعی بومی تلاش کرده اند کاربرانشان را از شبکه های اجتماعی بین المللی که در مالکیت شرکت های آمریکایی هستند، دور کنند. شبکه های اجتماعی همچنین بر عرصه اقتصاد نیز موثر بوده اند (محمد مهدی مولایی، ۱۳۸۹).^{۷۸}

شبکه های اجتماعی، امکان اتصال انسان ها را در سراسر جهان به طور غیرقابل تصوری افزایش داده اند. با این همه، برخی از متخصصان فناوری، جامعه شناسان و روان شناسان می گویند کاربران شبکه های اجتماعی نسبت به دیگرانی که در آن حضور ندارند، یا بهره کمتری از آن می برند، «تنهاتر» و «خودشیفته تر» شده اند.^{۷۹} حتی بیماری های جسمی و روحی هم کاربران را تهدید می کند.

بسیاری از متخصصین و روانشناسان سایبری و خانواده با هشدار دادن نسبت به رشد فزاینده و آینده شبکه های اجتماعی، نسبت به جدا شدن نسل جدید و حتی نسل قدیم از روابط اجتماعی خارج از فضای نت و فرورفتن در دنیای مجازی خود ساخته، هشدار داده اند. اما نباید تاثیرات مثبت شبکه های اجتماعی از قبیل افزایش اطلاعات عمومی، افزایش ارتباط با دیگران برای روابط اجتماعی و کسانی که در خارج از فضای اینترنت از روابط ناخوشایند با دیگران رنج می برند نادیده گرفت. افراد در فضای شبکه های اجتماعی می توانند روابط متفاوتی را تجربه کنند.^{۸۰}

نتیجه گیری

شبکه های اجتماعی در سال های اخیر جایگاه قابل توجهی در اینترنت پیدا کرده اند و به رده پربیننده ترین های فضای مجازی راه یافته اند. گرایش به سایت های شبکه های اجتماعی در سراسر دنیا همچنان رو به رشد است.

شبکه های اجتماعی با اینکه عمر خیلی زیادی ندارند اما در زندگی روزمره افراد نقش بسیار پررنگی داشته اند و بسیاری از کاربران روزانه حداقل یک بار به صفحه شخصی خود در شبکه اجتماعی که عضو هستند سر می زدند.

^{۷۸} مولایی، م. م. شبکه های اجتماعی فراتر از ابزارهای تکنولوژیکی. سایت گرداب. تاریخ دسترسی. ۱۳۸۹.

<http://www.gerdab.ir/fa/pages/?cid=1899>

^{۷۹} ۱۳۹۱. آیا واقعا فیس بوک باعث تنهایی بیشتر ما شده است؟. تاریخ دسترسی

<http://www.iranianuk.com/page.php5?id=20120427012833007> ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

^{۸۰} بررسی اعتیاد به فضای مجازی و اینترنت. (۱۳۹۱). سایت جنگ نرم. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://www.psyop.ir/?p=12244>

شبکه های اجتماعی مختلف، کاربری های متفاوت دارند. شبکه های اجتماعی خاص کاربران محدودتری دارند ولی شبکه های اجتماعی عمومی کاربران بسیاری زیادی دارند و کاربری های متنوعی را نیز در اختیار کاربران قرار می دهند. و این موجب جذب مخاطب و استفاده زیاد او از سایت می شود.

شبکه های اجتماعی در ابعاد مختلف زندگی افراد (فردی و اجتماعی) تاثیرگذارند. در شکل دهی به هویت نقش دارند و حتی روی ابعاد اقتصادی و اجتماعی و سیاسی جوامع هم تاثیرگذارند.

امروزه با توجه به نقشی که تا کنون در ابعاد مختلف زندگی داشته اند، نمی توان آن ها را نادیده گرفت و در آینده نقش و تاثیر بیشتری نیز خواهند داشت.

منابع:

- آنالیز شبکه های اجتماعی. (۱۳۸۸) سایت تالار گفتگوی جوانان ایرانی. <http://www.parsclubs.com/thread-58228-post-395908.html#pid395908>

- آیا واقعا فیس بوک باعث تنهایی بیشتری ما شده است؟. ۱۳۹۱. تاریخ دسترسی

<http://www.iranianuk.com/page.php5?id=20120427012833007> ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

- افتاده، ج. (۱۳۹۰). آشنایی با تاریخچه شبکه های اجتماعی اینترنتی. همشهری آنلاین.

<http://www.hamshahrionline.ir/news-137239.aspx>

- افتاده، ج. (۱۳۸۸). شبکه های اجتماعی یکپارچه سازی خدمات در روابط عمومی الکترونیک. چهارمین همایش عمومی الکترونیک

- اکبری، ا. «تاریخچه شبکه های اجتماعی». وبلاگ «یادگیری الکترونیکی». تاریخ دسترسی ۱۳۹۰/۱۲/۱۹

<http://learning-ict.blogfa.com/>

- امامی، ح. (۱۳۹۰). شبکه های اجتماعی؛ تداوم یا تحکیم روابط. سایت انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و

ارتباطات. <http://www.iaocsc.ir/Note/?nId=180>

- اورکات چیست و چه کار می کند. (۱۳۸۵). وبلاگ فانوس. [http://www.saba2005.blogfa.com/post-](http://www.saba2005.blogfa.com/post-14.aspx)

[14.aspx](http://www.saba2005.blogfa.com/post-14.aspx)

- بارانی، ا. شبکه های اجتماعی یا شبکه هویت های جعلی. وبلاگ جوخه اندیشه ها. تاریخ دسترسی

<http://jangandisheha.blogfa.com/post/35> ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

- بررسی اعتیاد به فضای مجازی و اینترنت. (۱۳۹۱). سایت جنگ نرم. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸

<http://www.psyop.ir/?p=12244>

- بشارتی. ی. ۱۳۹۰. شبکه های اجتماعی
- تاریخچه فیس بوک. آژانس خبری ثبوت. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸
http://suboot.org.af/index.php?option=com_content&view=article&id=2057:2011-03-28-13-50-18&catid=62:2010-12-28-12-43-49&Itemid=98
- سایت
- [/http://www.iran-stu.com](http://www.iran-stu.com)
- سلطانپور. م. «شبکه های اجتماعی». وبلاگ <http://noghalam.blogfa.com>
- شبکه های اجتماعی، فراتر از ابزارهای تکنولوژیکی. (۱۳۸۹). وبلاگ Science (تازه های علم).
<http://www.jazebeelm.blogfa.com/post-176.aspx>
- شبکه های اجتماعی؛ فرصت ها و تهدیدها. فصلنامه ره آورد. شماره ۳۱. صفحه ۱۴. سایت مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.
http://www.noororg.com/index.php?option=com_content&view=article&id=687&Itemid=
- عظیمی. نگاهی به مفهوم؛ ویژگی ها و آسیب های شبکه های اجتماعی مجازی: فیس بوک. سایت میگنا. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۲/۰۸. <http://www.migna.ir/behdasht/information-technology/3870--facebook.html>
- فیس بوک از کجا آمده. (۱۳۸۹). های پرشین. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸
<http://www.hipersian.com/content/18461-%D9%81%D9%8A%D8%B3-%D8%A8%D9%88%D9%83-%D8%A7%D8%B2-%D9%83%D8%AC%D8%A7-%D8%A2%D9%85%D8%AF%D9%87-%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D8%9F-%D8%B9%D9%83%D8%B3-%D9%87%D8%A7%D9%8A-%D8%A7%D8%B2-%D9%85%D9%83%D8%A7%D9%86.html>
- قنبری، ب. (۱۳۹۰). اورکات (orkut) چیست؟. وبلاگ شخصی مهندس برومند قنبری. <http://eng-ghanbari.blogfa.com/post-24.aspx>
- قوانلو قاجار. م. همایش شبکه های اجتماعی مجازی و زندگی روزمره.
<http://www.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=1318373>
- محمدی، ر. (۱۳۸۹). مروری کوتاه بر تاریخچه فیس بوک به مناسبت ۷ سالگی آن. آی تی بلاگ. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸. <http://www.litblog.com/1389/11/17/facebook-7th-birthday/>
- محمودیان، س. ۱۳۸۹. بررسی فیس بوک از نظر فنی و اجتماعی. سایت سیاوش. کام. تاریخ دسترسی ۱۳۹۱/۰۱/۱۸. <http://www.syavash.com/portal/users/siavash/blogs/facebook-statistics-history-social-technical-overview-fa>
- مرجع رسمی مستندات (منابع، مقالات، نکات) جوملا فارسی و جومفا،
http://wiki.joomfa.org/main/%D8%B4%D8%A8%DA%A9%D9%87_%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9%DB%8C_social_network
- مولایی، م. م. (۱۳۸۹). شبکه های اجتماعی مجازی. سایت جنگ نرم. <http://www.psyop.ir/?p=1723>

Abstract

Virtual Social networks are new generation of social relations. Although they are new phenomenon, they have become one of the important parts of people's life. Too many people in different ages and different social groups have gathered in social networks. they can communicate each other from far distances through social networks.

Social networks play a significant role in the world. They cannot be ignored. These sites influence on different aspects of individual and public life and these sites can be influential across countries and even worldwide, So they are spreading. They will play more important role in the future in our lives.

In this essay I am working on social networks, the history of them, Facebook as the most popular social network, and the effects of social networks on different aspects of people's life.

Keywords: Effects, Social Relation, Social Network, Cyber Space